

FORMY PODPORY

PRO VÝROBCE ELEKTŘINY Z OZE

ZELENÝ BONUS

Příplatek k tržní ceně elektřiny náležící výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (OZE) se nazývá zelený bonus (ZB). **Výrobce uzavírá smlouvu o výkupu elektřiny s libovolným obchodníkem** s elektřinou dle vlastního výběru. ZB je vyplácen na **vyrobené množství elektřiny po odečtení technologické vlastní spotřeby (TVS)**. **Výše ZB se může každý rok výrazně měnit** v závislosti na vývoji velkoobchodních cen elektřiny.

V porovnání s výkupní cenou (VC) je ZB společně s tržní cenou spojen s možností dosáhnout **vyššího výnosu** za jednotku elektřiny, ale ZB může také způsobit nižší výnos oproti VC. O výnosu rozhoduje zpravidla termín a způsob uzavření smlouvy s obchodníkem.

ROČNÍ ZELENÝ BONUS

$$ZB_R = VC - ECSE$$

Výše ročního zeleného bonusu (ZB_R) je **každoročně stanovena cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu (ERÚ)**. Vypočítá se jako rozdíl VC a očekávané prodejní tržní ceny elektřiny, tzv. ekvivalentní ceny silové elektřiny (ECSE). Nepředpokládá se, že ZB_R bude kombinován se spotovým/hodinovým tržním produktem.

HODINOVÝ ZELENÝ BONUS

$$ZB_H = VC - HC + \text{odchylka}$$

Vzorec pro kalkulaci hodinového zeleného bonusu (ZB_H) je **stanoven vyhláškou ERÚ o Pravidlech trhu s elektřinou**. Výše je stanovena jako rozdíl VC a HC (hodinová cena) **s navýšením o předpokládanou odchylku**. Výše odchylky je stanovována v cenovém rozhodnutí ERÚ. Předpokládá se, že ZB_H bude kombinován se spotovým/hodinovým tržním produktem.

VÝKUPNÍ CENA

Jedná se o netržní formu podpory. VC je stanovena v cenovém rozhodnutí ERÚ a je **vyplácena za každou dodanou MWh elektřiny z OZE do sítě** (po odečtení TVS odebrané ze sítě).

VC vyplácí na daném území státem určený povinný vykupující obchodník. **Výrobce nemá možnost volby jiného obchodníka**, který by elektřinu vykoupil.

VC je zpravidla meziročně stabilnější než ZB. U nepalivových výroben se každoročně navyšuje o zákonem stanovené 2 % a u palivových výroben se mění v závislosti na nákladech za palivo.

Právo na VC je ve specifických případech zákonem omezeno, např. při kombinaci různých forem podpor v rámci jedné výrobní nebo u vnořené výrobní (jedna připojená prostřednictvím druhé). Je-li v rámci předávacího místa dodávána také elektřina bez nároku na podporu (např. druhý nepodporovaný zdroj), nevztahuje se na toto množství elektřiny povinný výkup a povinně vykupující není povinen tuto elektřinu vykoupit. Poskytování služeb výkonové rovnováhy ve VC nemusí být rovněž umožněno.

Zelený bonus a výkupní cena se týkají výrobců s právem na podporu podle zákona 165/2012 Sb.

VÝKUPNÍ CENA NEBO ZELENÝ BONUS?

Většina výrobců elektřiny z OZE, jejichž výrobní byly uvedeny do provozu do roku 2021 (převážně pak do roku 2013), může vybírat z uvedených dvou způsobů podpory.

Možnost výběru konkrétní formy podpory zpravidla závisí na tom, kdy byla výrobní uvedena do provozu a jaká je velikost instalovaného výkonu.

Změna podpory probíhá v rámci systému operátora trhu (sysOTE). Aby výrobce mohl přejít na nový systém pro následující rok, je nutné tuto změnu zaregistrovat podle termínů a pravidel stanovených tzv. registrační vyhláškou (aktuálně nejpozději do 30. listopadu předchozího roku).

Má-li výrobce významnou vlastní spotřebu (typicky například střešní fotovoltaickou elektrárnu na rodinném domě), ovlivňuje ekonomiku provozu výrobní především úspora za nakoupenou elektřinu a může tak být výhodnější uplatňovat podporu formou ZB, jelikož ekonomiku provozu výrobní ovlivňuje především úspora za nenakoupenou elektřinu.

VÝKUPNÍ CENA

- / Přidělení vykupujícího obchodníka
- / Vyplácena za MWh dodanou do sítě
- / Stablnější výše podpory
- / Nižší riziko výkyvu cen, stabilní výnos

ZELENÝ BONUS

- / Obchodník dle výběru výrobce
- / Vyplácen za vyrobenou MWh, vč. vlastní spotřeby
- / Může se výrazně měnit
- / Vyšší riziko výkyvu cen, možnost vyššího výnosu oproti VC

PROČ SE NEOBVYKLE MNOHO VÝROBEN PŘESUNULO DO VÝKUPNÍCH CEN NA ROK 2024?

V roce 2023 docházelo k setrvalému poklesu ceny elektřiny na velkoobchodních trzích, což vytvořilo značný rozdíl mezi cenou na začátku a na konci roku (cca 100 eur). To mělo vliv na stanovení ECSE, která byla vypočítána jako průměr vyšších cen z první poloviny roku 2023. Výrobci, kteří uzavírali smlouvu na výkup elektřiny až v druhém pololetí nebo koncem roku 2023, nemohli dosáhnout na cenu ve výši ECSE.

Obvykle je nabídka obchodníka na výkup elektřiny u fixních produktů odvozena od aktuálních forwardových cen, nikoli od minulých období. To znamená, že výrobci, kteří se rozhodli pro tuto formu podpory, by obdrželi v součtu tržní ceny (nabídky obchodníka z konce roku) a ZB nižší jednotkový výnos ve srovnání s VC.

NECHCI DO VÝKUPNÍCH CEN

Pokud výrobce dává přednost ZB a zároveň chce mít jistotu minimálního výnosu VC, měl by do značné míry kopírovat metodiku pro stanovení ECSE. Výrazné odchýlení se od této metodiky, např. uzavření smlouvy o výkupu na konci roku až po vydání cenového rozhodnutí, může výrazně zvyšovat riziko odchýlení se od stanovené výše ECSE, a tím způsobit nižší výnos oproti VC. Někteří obchodníci s elektřinou nabízejí výkup kopírující metodiku ECSE. Tento přístup je vhodný zejména pro výrobce, kteří chtějí minimalizovat rizika. Chce-li výrobce využít tento produkt, musí smlouvu uzavřít již před začátkem období používaném pro stanovení ECSE.

Druhou možností je zvážit prodej elektřiny v tranších, což znamená, že alespoň část elektřiny je prodána v termínech pro stanovení ECSE. Tento přístup pomáhá snižovat riziko výrazného odchýlení se od ECSE.

Má-li výrobce významnou vlastní spotřebu, nebo realizuje další tržní kontrakty s prodejem elektřiny, měl by zvážit setrvání v ZB i při potenciálně nižším jednotkovém výnosu.

EKVIVALENTNÍ CENA SILOVÉ ELEKTŘINY

ECSE lze charakterizovat jako odhadovanou nebo předpokládanou smluvní cenu, za kterou bude výrobce prodávat elektřinu obchodníkovi v daném roce. Tato cena slouží pro stanovení ZB_R , což je rozdíl mezi VC a ECSE.

$$ZB_R = VC - ECSE$$

Aby výrobce v ZB_R mohl dosáhnout výnosu na jednotku elektřiny alespoň ve výši VC, musí uzavřít smlouvu na výkup minimálně ve výši ECSE.

Pro stanovení výše základu ECSE používá ERÚ **průměr prvního pololetí** (leden až červen) **předcházejícího roku**, tzv. forwardových cen z lipské burzy EEX (BL CAL YY – Phelix Power Futures pro obchodní zónu DE) pro rok, ve kterém probíhá výroba elektřiny. Tato hodnota je dále **snížena koeficientem zohledňujícím specifika konkrétního druhu OZE**.

O jakýchkoli změnách v metodice informuje ERÚ s předstihem.

**METODIKA PRO MEZIROČNÍ ÚPRAVU
VÝŠE ZELENÝCH BONUSŮ
NA ELEKTŘINU**

Ke stažení

DŮLEŽITÉ TERMÍNY

PLATNÉ K 01.01.2024

září

leden až červen

listopad

Vydání cenového rozhodnutí

ERÚ je ze zákona povinen vydat cenové rozhodnutí do konce září roku předcházejícího roku jeho účinnosti. Vydání CR předchází veřejný konzultační proces.

Metodika pro stanovení ECSE

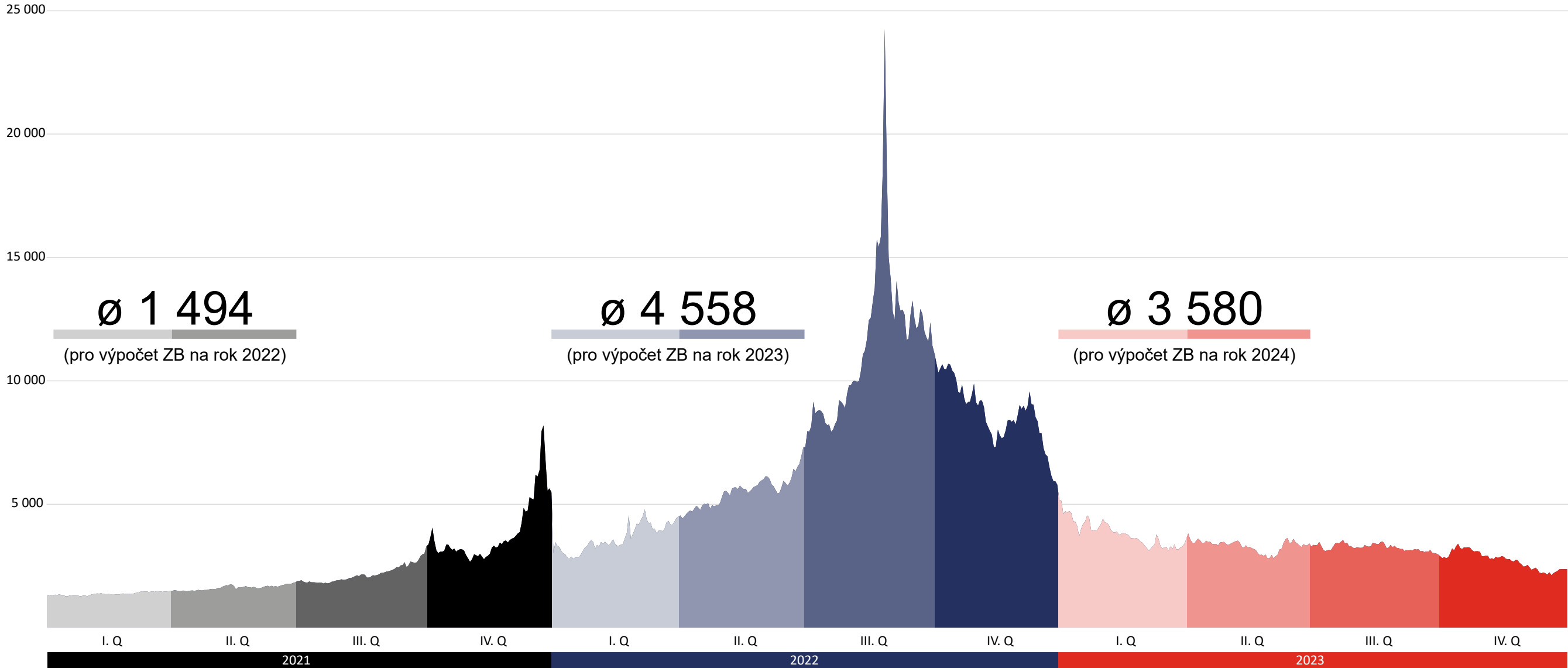
Období, které vstupuje do výpočtu ECSE a významně ovlivňuje výši ZB_R .

Volba formy podpory v sysOTE

Formu podpory může výrobce změnit jednou ročně. Změnu je nutné registrovat v sysOTE v termínu podle registrační vyhlášky.

VÝVOJ CENY SILOVÉ ELEKTŘINY 2021–2023

[Kč/MWh]

Energetický regulační úřad

Masarykovo náměstí 91/5, 586 01 Jihlava

+420 564 578 666

podatelna@eru.gov.cz

ID datové schránky ERÚ eeuaau7

eru.gov.cz/regulace

© 2024

Energetický regulační úřad